

— (Német gyermekek üdülése Magyarországon.) Dr Medve Zoltán, Krassószörény vármegye főispánja mozgalmat indított a megyék közt, amelynek az a célja, hogy Magyarországon tízezer német gyermek vakációzzék a nyáron át. Krassószörény vármegye törvényhatósági bizottsága már el is határozta, hogy a megye területén ötszáz gyermeket elhelyez és átír a többi megyéhez, hogy kövesse példáját. Dr Medve Zoltán az akcióról a következőképpen nyilatkozott:

— Fontosnak és hazánk jövője szempontjából igen fontosnak tartanám, ha legalább tízezer németbirtokos gyermek nyerne elhelyezést a nyári hónapokra. Arra kell gondolnunk, hogy milyen nagy hatása lesz annak, ha az üdülő német gyermekek szülei között és közöttünk bensőséges kapcsolat és baráti viszony fejlődik ki. Az akciót bejelentettem a miniszterelnöknek, aki a legnagyobb örömmel hozzájárult a tervhez és azt kívánta, hogy az akció minél nagyobb méreteket öltsön. Nemcsak nemzeti szempontból fontos ez a terv, kulturális célja is van. Mi ezáltal német szóra okvetlenül Németországba küldjük gyermekeinket, ami a magyar-német barátságot fokozni és fejleszteni lesz hivatva. Azt hiszem, hogy Magyarországon mindenfelé lelkesedéssel fogadják a mozgalmat és sok helyen már valószínűleg „jegyezték” a német gyerekeket. Ugy gondoljuk, hogy az üdülés július 15-én fog kezdődni.

Az okos és emberbaráti akciót mindenképpen helyeselni lehet, mert lépés abban az irányban, hogy a külföld Magyarországot igazán megismerje és megszeresse. Fülhívjuk azonban az emberbarátok figyelmét arra is, hogy például a budapesti gyerek is sokat szenvedett a háborúban. Az egész országban Budapesten volt a legvárososabb a gyermek táplálása, mert a vidéki apróságok mégis csak hozzájutottak egyhez-máshoz, azonfölül edzettebbek is. A pesti gyerek a rossz lakásokban, a levegőtlen utcákban, a legrosszabb táplálékon szunnyad most már három éve: ez az elmaradás a fejlődésben aligha heverhető ki, ha nem kezdünk valamit az érdekében. Nincs sokról szó, mert egyrésze szüleivel megy vidékre (különben ezek szorultak rá a legkevésbé az istápolásra), egy kis része a gyermek-üdülőhelyekre kerül, a többit kellene elhelyezni. Két-három közeli megye megoldhatná az egész kérdést, ha valami lelkes ember a kezébe veszi a kezdeményezést.

— (Az idei gyermeknap.) A június 1-én és 2-án tartandó gyermeknap előkészítő munkálatai már javában folynak s a szokott helyen felállítandó urnák — kivés kivétellel — már le vannak foglalva. A gyermeknap előkészítő munkálatairól és 1916. évi működéséről az Országos Gyermekvédelmi Liga dr. Prohászka Ottokár elnöklésével vasárnap délelőtt tizenegy órakor Pestvármegye székházának tanácstermében tartandó közgyűlésen számol be, melyen gróf Vay Gáborné, a gyermeknapot rendező Hölgybizottság elnöke, is felszólal.

— (Drámák a tengeren.) A buvárhajók és azok rettenetes veszedelme zárja el a világ országutját, az Océánokat s a drámáknak végtelen sora minden hajó pusztulása. E drámákról beszél, írásban és képműben, a *Képes Újság* képes cikkeinek egyik legérdekesebbike a lap holnapi számában, melyben öt ismertető cikk, két képes elbeszélés és számos novellán kívül az orosz forradalom előestéjéről regényes képeket festő regény a *Jajgató éjszaka* nyújt érdekfeszítő olvasmányt mindenkinek.

— (Villamos baleset.) Mint értesülünk dr. Lengyel Endre fővárosi bizottsági tagot, a Villamos Városi Vasút jogtanácsosát, ki a napokban a villamos alatt felrobbant dinamitpatrontól kezén súlyosan megsérült, Hülli tanár a Pajorszanaszatoriumban sikeresen megoperálta.

— (Idegen repülők halála.) Lyoni jelentések szerint Lacour századost, egy bombavető léghajóraj vezérét, Grand Maisonnál légi harcban lelőtték. Két megfigyelőjével együtt életét vesztette. Épp úgy Berchéti olasz repülőhadnagyot, a magassági világrekord birtokosát, légi harcban a francia fronton lelőtték.

— (Vallásügyiülés Oroszországban.) Pétvári hivatalos távirat jelenti, hogy a kormány a vallási egyenlőség és szabadság törvénye alapján a római katolikus egyház ellen hozott törvényeket és rendeleteket megváltoztatja és az ortodox egyházzal teljesen egyenlő jogokban fogja részesíteni.

— (Negyedmillió adomány.) Gróf Draskovics Iván, aki a hadügyminisztérium felszólítására részt vesz a hadsereg részére Horvátországban eszközölt marhavásárló szindikátusban, ebből eredő jövedelmeit közcélra kívánja fordítani. Verőcei kastélyát, mely kétszázötven ezer korona értékűt képvisel, felajánlotta egy ott létesítendő katonai orvosiintézetnek, melyben elesett, vagy rokkanttá vált tisztek gyermekei, lehetőleg ingyen, részesüljenek katonai kiképzésben. Legutóbb pedig kétszázötven ezer koronás alapítványt tett, melynek kamataiból rokkant katonák, vagy elesett katonák özvegyei és árva részesüljenek rendszeres segélyezésben.

— (Károly István lengyel régensége.) Mint a lengyel lapoknak Varsóból jelentik egy nemrég ott Kakovszki érseknél tartott lengyel demokrata ülés elhatározta, hogy Károly István főhercegnek régenssé való kinevezését fogja kérni és addig, míg a főherceg a régenséget elveszi és az új kormányt megalakítja, a lengyel államtanácsot fenn tartja.

— (Öngyilkos fővárosi igazgató.) Farkas József fővárosi igazgató-tanító, mint annak idején megírta, április 27-én elült budapesti lakásáról. Otthon levelet hagyott, megírta, hogy öngyilkos lesz. Vasárnap végre távirat érkezett Farkas esztergomi hozzátartozóihoz, amely tudatja, hogy a tragikus véget ért igazgató holttestét Adonyánál kifogták a Dunából. A rokonság a holttestet Esztergomba hozatta. A temetése pénteken délelőtt volt a szentgyörgymezői temetőben.

— (Kirándulójáó beállítás a budapest-dömösi vonalon.) A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága, közli, hogy a kiránduló közönség körében megnyitván az amag óhajra, hogy a kisebb gyermekekkel való kirándulás is lehetővé téssek, további intézkedés vasár- és ünnepnapokon délután 4 óra 30 perckor Dömösről külön menetben hajót indít akként, hogy a gözös a kisdunai állomások érintésével már a korai esti órákban, 7 óra 30 perckor érkezik Budapest Égővös-terre.

Halálozás.

Putnik vajda meghalt.

A szerbek híres hadvezére, Putnik tábornok, volt főparancsnok, Nizzában meghalt. A két balkáni háború óta sokat emlegették a nevét, akkor lett vajda, de szerep jutott neki a magyar hatóságok gavaljeros eljárásának jóvoltából a mostani nagy háborúban is. Emlekezetes, hogy 1914 nyarán, amikor elrendelték a monarchia haderejének mozgását, Putnik vajda a *Leányvár* egy osztrák fürdőhelyről Budapesten át sietett hazafelé. Mivel akkor már megvolt a hadiállapot Szerbiával, főtartottatták és internálták a tiszti kaszinó épületében. Csakhamar aztán hazabocsátották, már csak arra való tekintettel is, hogy beteg. „Nem akarjuk meglozani a szerb hadsereget genelessimuszról” — hangzott a hivatalos megokolás. A világháború első időszakában ő vezette a szerb hadsereget és pedig szerencsével. Megállította az ősi offenzívákat, majd december 17-én emlékezetes sikert ért el Grni Milanovnál, amikor is merész elhatározással elvonta a bolgar határról a csapatokat és a Potiorek Frank sereget ellen küldte. A Mackensen, Kövess, Gellwiz-offenzíva már nagyon betegesen találta őt. „Emlékezzetek 1914 december 17-ére!” — ezzel végződött utolsó hadseregparancsa. Be sem várta országának katasztrófáját, hanem menekült biztonságos helyre. Egy darabig Délolaszországban volt, majd Nizzába költözött, ahol most utolérte a halál.

Özv. Kunstädter Adolfiné, szül. Klein Erzsébet, ma 74 éves korában meghalt. Az elhunytban Kunvári Menyhért, a Schlick-Nicholson-gyár cégvezető főmérnöke, édesanyját gyászolja.

Komjáthi dr. Komjáthi Pál miniszteri titkár május 17-én 42 éves korában Budapesten meghalt. Beszélgetése május 13-án délután négy órakor lesz a Bosnyák-utca 20. számú (Zugló) gyászházban és onnan Munkácsra szállítják.

Dr. Sohm Rezső titkos tanácsos, a világhírű jogtanár, 76 éves korában Lipcsében meghalt. Tiszteletbeli doktora volt a budapesti tudományegyetem jogi karának és tagja a Magyar Tudományos Akademiának. Szilasi Sándor kereskedő f. hó 17-én 65 éves korában Budapesten meghalt.

Strem Vilmos nagykereskedő, a Strem és Klein nagykanizsai cég senior főnöke és alapítója, f. hó 16-án 53 éves korában elhunyt.

Erdődi Aladár, fővárosi elektrotechnikai vállalat tulajdonosa, hosszas szenvedés után Budapesten meghalt.

A H. kerület Marcibányi-téri elemi leányiskola tantestülete gyászlapon jelenti, hogy kártyása, Iván Jánosné, gyötört betegeskedés után, élete 50-ik évében meghalt. Huszonhat esztendő telt a tanítónői pályán.

Vetter Károly Pál, nyugalmazott szőlészeti és borászati központi főfelügyelő, életének 61-ik, házasságának 36-ik évében, hosszas szenvedés után Miskolcon meghalt.

Kövesdi és berivői özvegy Boér Ignácné születt Gázdag Borbála, Egerben, végegyengülés következtében, életének 87-ik évében meghalt.

Osztálysorsjáték.

A pénteki sorsolás alkalmával a következő nyerőszámokat húzták ki:
70.000 koronát nyert: 161850;
10.000 koronát nyert: 79359;
5000 koronát nyert: 36714;
3000 koronát nyertek: 59219 71208 80210;
2000 koronát nyertek: 33118 47477;
1000 koronát nyertek: 9593 23683 41190 57714 99669 101787;

600 koronát nyertek: 2439 4088 15976 17071 19298 26664 60179 80181 91945;
300 koronát nyertek: 4975 6034 7438 10077 15213 16680 16809 29916 27543 31643 34831 35227 40874 42742 44142 47918 52589 55910 57103 60071 67605 67637 68825 69431 70246 72136 72841 75618 75956 76158 76931 78342 79877 80058 89485 86278 86516 86703 88686 89216 92651 93918 94898 95960 101611 101742.
Kihúztak még 1931 számot 80 koronás nyerménnyel.

Stürgkh gyilkosa.

— Dr. Adler Frigyes a törvényszék előtt. —

Bécs, máj. 18.

Ma délelőtt kezdődött az országos törvényszék esküdtárszakai termében dr. Adler Frigyes büntügyének főtárgyalása a kivételes törvények alapján. Adler, mint ismeretes, tavaly ősszel egy előkelő bécsi vendéglőben revolverlövéllyel megölte az akkori osztrák miniszterelnököt, gróf Stürgkh Károlyt.

Kilenc óra után nyitotta meg a főtárgyalást dr. Heidl országos főtörvényszéki tanácsos. A hallgatóság soraiban foglalt helyet a vádlott atyja, dr. Adler Viktor, az osztrák szocialisták neves vezére, melletteült a menyje, Adler Frigyesné. A tárgyalás megnyitása után Adler Viktornak távoznia kellett a tereméből, miután ő is egyik tanuja a nagy büntügynek.

A tárgyalás megnyitása után dr. Harpner védő azt indítványozta, hogy a törvényszék állapítsa meg az illetéktelenséget, mert, szerinte, az esküdtárszakai megszüntetéséről szóló császári rendelet ma már érvénytelen és a vádlottnak joga van arra, hogy rendes bírak üljenek az ügyében.

Az ügyész ellenezte az indítványt, amelyet aztán a törvényszék is elutasított.

A vádirat.

Felolvassák a vádiratot, amely az előzetes vizsgálat eredményei és a vádlott teljes beismerése alapján ismerteti a gyilkosságot. Elmondja, hogy a vádlott október 21-én, miután hat től-ténnyel megtöltött browningot vitt magához, a Maisl és Schaden vendéglőbe ment, ahol, mint tudta, gróf Stürgkh rendszeresen szokott ebédelni. A tett elkövetésének, Adler menekülési kísérletének és a terem kijáratánál való elfogatásának leírása nem tartalmaz újat. Adler kijelentéséből kitűnik, hogy ő 1915 eleje óta foglalkozott a merénylet tervével. A személyek, akik ellen a merényletet el akarta követni, az idők folyamán változtak. Adler állítólag csak 1916 második felében jutott arra a meggyőződésre, hogy büntös tervére a legalkalmasabb ember az osztrák miniszterelnök. Október 20-án megtudta, hogy megtörtént az október 23-ra egybehívott gyűlés megtartását, amelynek egybehívói a polgári pártokhoz tartoztak. E titalom szerzőjét Adler gróf Stürgkhben látta, s a pszichológiai pillanatot tette elkövetésére elkövetkezettnek látta. Stürgkh meggyilkolását Adler büntetésnek mondja, amely meg akarta mutatni a világnak, Ausztria állapotát, másrészt szembe elé akarta tartani a szociáldemokrata pártnak gyáva magatartását, amelylyel az osztrák kormány kivételes intézkedései ellen megszüntetett minden harcot. A tett végül figyelemztetésül szolgált volna Ausztria iralkodó tényezőinek, sőt minden más állam iralkodó tényezőinek, hogy ne folytassák tovább intézkedéseiket. A vádirat arra a következtetésre jut, hogy nemcsak politikai elvakultság sürítette gondolkozását a gyilkosság végrehajtására, hanem ugyanoly erővel személyi összeomlásának tudata, mert Adleről a szociáldemokrácia ellen intézett szenvedélyes támadásai következtében valamennyi pártvezér lassankint elfordult. Az Adler elmeállapotról szóló szakvélemény tudvalevőleg kétségtelenül megállapította a törvény előtt való felelősséget.

Bűnös vagyok, mint...

Megkezdődött a vádlott kifaligatása. Arra a kérdésre, hogy bűnösnek érzi-e magát, emelt hangon így felelt:

— Amnyiban bűnös vagyok, mint minden katonatiszt, aki ilt vagy parancsot adott ölésre. Semmivel sem vagyok bűnösebb, de kevésbbé bűnös se vagyok.

Ezután lassan, meggondolva mondta el védekezését és elsősorban az ellen tiltakozott, hogy tettét a beszámíthatatlan ember örök cselekedetének tántított fel. Helyteleníti védője eljárását, melylyel szintén az ő beszámíthatatlanságának megállapítására törekedett, majd így folytatta:

— Kijelentem tehát a legnagyobb határozottsággal, hogy cselekedeteimet nem elmezavarban, hanem tiszta öntudatomban követtem el.